

(XII.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

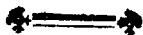
A' Császári és Királyi Felség' Kegyelmevel

kiadott BÉTSBÖL Kedden 10. Februáriusban. 1795.

B é t s.

Albert Hertzeg azt a' hír-adást indította Jan. 30-dikán Heidelbergából Béts felé, hogy a' Frantziák egy időtől fogva Strafsburgnál nagyon gyűlnek öszve, és a' mi Kehl mellett fekvő postyainkat már néhány ízben, noha még eddig minden háfzon nélkül, meg-támodták. -- A' másik nevezetes hely, a' hol a' Frantziák hasonló-képpen a' Rénuson való által jövéssel fenyegetőznek, és erősen gyűlnek öszve, Wésel. Már némelly levelek még a' múlt postán irták is vólt, hogy egy Frantzia sereg Emmerich és Wésel között által jött volna: de ez még most tsak hír, és annyi-val inkább nem lázlik bizonyosnak lenni, mivel, a' mint Máintzból és Neuwiedből írják, már a' Rénuson is meg kezdett a' jég indulni. — Hogy néhány napokkal ez előtt a' Wéseliek a' Frantziákuak reájok való ütésitől féltének, bizonyos dolog.

M

Hollandia.

Hogy a' Frantziák, valamint *Dümurier* alatt, úgy az oltától fogva is örökké *Hollandiába* készül-
tenek — hogy magoknak ennek el-foglalásából nagy
dólgokat ígértenek — hogy *Angliát* is *Hollandiának*
el-foglalásával fenyegették, s-több e' félek, mind
ezekre jól emlekezhetnek azok, a' kik az Ujjfágokat
olvassák. Azt mondták ök, hogy a' békeiséget
Hollandiában fogják meg-írni, és a' *Belgákkal* öfzve
szövetkezve, velek egyesített erővel fogják *Angliá-*
nak tengeri erejít meg-alázni. — Már most *Hollán-*
diában vagynak, és, a' mint hallatik, a' *Hollandu-*
sok *Hadi* erejít a' magokéval egyesíteni akarják. El-
lenben *Anglia* is hasonló készülteket tesz, és
olyan tengeri erőt gyűlyt öfzve, a' milyent mostan-
ság ki nem állított. Ha valaha tehát, most bizonyosan
nem ok nélkül vagyon nagy várokozás a' földön.

Leg közelebről egész *Europa* *Ámsterdámra* fügesz-
tette a' szemet. Most minden nevezetes híreket innen
várunk. — Mitsoda következései lettenek légyen tsak
eddig is a' Frantziák' ide való be-szállásának, a'
Bétsi *Udvari* hir-adásból ezeket tudgyuk röviden
rolla: —,

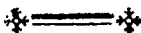
„Az *Anglusok*' vezére *Gróf Walmoden* írta *Gr.*
Klerféhez, hogy a' Frantziáknak *Ámsterdámhoz* való
közelítésével, az 1787-dik esztendő-beli régi *Pátrióták*
a' városban támodást tsináltak, a' Magisztrátust
le-tették, a' *Pátrióták* között új Magisztrátust válasz-
tottanak, és a' Frantziák' elibe Követeket küldvén,
azokat magokhoz bé-hívták. Sok több más *Hollán-*
dus városok tselekedtenek már éppen így, és *Gróf*
Walmoden, a' mint írja, semmit nem kételkedhetik
rajta, hogy a' hátra lévők is a' többeknek példáját
fogják követni; mivel-hogy, már azok a' *Belga* váro-
sok is (i. i. az *Issel* vizin innen) a' mellyekben még
eddig, *Anglus*, *Hafsus*, és *Hollándus* seregek feküd-
tenek, a' magok hasonó hajlandóságokat olly nyil-
vánságosan ki-jelentették, hogy fel tett zéljaikat, az

egyesült feregeknek jelen-létek mellett is, végre fogják hajtani. ,,

„Későbbi hír-adások szerént, ezt a' Revolutziót *Hollandiában* nagy nyúghatatlanságok követték. Az úgy nevezett *Patriótáknak* igyekezete abból áll, hogy, minekutánna a' Revolutziót egész *Hollandia'* tartományában tökéletességre vihetik, ahoz az után mind a' 7 Szövetséges Belga tartományokban hozzá fogjanak, és, ha erőszakra találna szükség lenni, akkor a' Frantzia feregeknek vegyék hasznát. A' Frantzia Generálisok ezen fel-tételekre már reá állottanak: de, csak ugyan nintsenek a' *Hollandus* Pátrióták még is minden nyúghatatlanság nélkül, nem tudhatván, hogy valyon a' Frantzia Nemzeti Convent helybe fogja e' a' dólgot hagyni, vagy pedig, más rendelkezéseket fog tenni. ,,

„Ismét más rend-beli hír-adások szerént, mind maga a' Helytartó Hertzeg, mind pedig a' fia, az Örökös Printz, a' magok hivataljaikat le-tévén, a' Szövetséges Belga Tartományokból Német országra, Emden várofsába, jvették úttyokat. ,, — (Ez eddig a' *Bétsi Udvari Ujjságból*)

Egyébb tudósításaink, a' mellyek *Hollandiát* illetnék, mind olyanok, hogy nem egyenesen, hanem *Hamburgon* keresztül jönnek hozzánk, és igen kevés ujj dólgot foglalhatnak magokban. Egy 26-dik Januáriusi *Hamburgi* levél így ír: — „A' Posta ugyan még tegnap meg-érkezék *Hollandiából*, hanem csak *Zwollból* hozott levelet, *Amsterdamból* pedig egyet se. *Bremába* azonban már Jan. 24-dikén az a' hír érkezett vólt, hogy az *Anglus* feregek erre felé közelitének, és az ő lovafsaik már *Kloppenburgba* rész szerént meg is érkeztenek. Az ő gyalogjaik olyan tzállal szállanak-meg a' *Wéser* vize mejékein fekvő falukon, hogy az idő meg-lágyulván és a' jég el-takarodván, *Bremánál* hajókra üljenek, és *Angliába* vízfűza evezzenek. A' *Hamburg* felé utazó *Spanyol* Követ, *Bremába* meg-érkezett; a' ho-

va 22-dikben már a' *Torki Hertzeg'* bagázsiája is elérkezett volt. Az *Anglus* lavasok a' *Hannoverai* vidékekre mennek.

A' *Pischegrü* plánumáról, melly fzerént *Hollán*diát el-foglalta, ezeket jegyezhetni-meg: — Az ő leg első igyekezete a' volt, hogy a' *Hollándus* seregeket, az *Anglus*, *Hafsus*, *Hannoveranus*, és *Auszriai* seregektől meg-szűnés nélkül el-válofzta tartsa, hogy ezek amazokkal együtt ne dolgozhassanak. Ez az oka, hogy a' bal szárnya a' *Frantzia* seregeknek, a' *Hollándus* tábornok kettőztetett erővel mind addig háborgatta, míg a' *Dordrecht* heves ütközött után, *Heusden* vára magát fel-adta, *Getrüidenberg* kemény ostrom alá vétetett, és a' *Hollándusok* hátat adván, *Gorcum* mellől *Schonhofen* felé takarodtanak-el, s-az ő egyesülhetések a' Szövetséges seregekkel *Utrecht*-nél (a' mint a' miéink' plánuma lett volna) többé lehetetlen volt. *Pischegrü* ezt az idő szempillantást szemmel tartván, a' *Rénuson*, *Arnheimon* állott, seregeit keresztül szállította, azoknak egy részit, a' Szövetségesek *Kordonnyán* esett résen keresztül, *Utrechtnek* indította, a' jobb szárnyával maga a' Szövetségesekre néhány ízben reájok ütött, az *Anglusokat* és *Hannoveranusokat* szárnyba vette, a' kik is feles ágyuzó és egyéb hadi kézülettyeiknek, s-számos fogságra esett fegyveresseiknek hátra hagyásával, az *Issel* vizin keresztül költöztenek. A' *Frantziák*, ennyi véres ütközettek és ilyen kegyetlen télben való nem vélt és ezért bámulást okozó áthatatóságok után, *Arnheimot* és *Ammersfortot* el-foglalták, a' *Süderzee*hez mind jobban-jobban közelítvén, a' Szövetséges seregeket a' *Német* határokra által nyomták, a' *Hollándus* seregeknek meg-maradott részit körül vették, a' *Helytartó* Hertzegi *Familiának* úttyát el-rekesztették, s-végre, a' *Szövetséges Belga* tarmányoknak fő várofsától *Ámsterdántól*, minden segítő seregeket egészfzen el-szorítottanak. — Az *Ámsterdami* igazgató-széket 18-dikben reggel a' *Polgárság* hivtameg, hogy hivataláról előre mondgyon-le, mivel már semmi egyéb reménsége nem lehet: a' város' *Komen-*

dánsának *Gollowkinnak* pedig az nap dél után, a' Frantzia Generálisnak nevében adatott tudtára, hogy a' Frantzia feregeknek, a' mellyek tsak 2 orányi távolságra vagynak, a' várost adgya által; a' mellyek éppen így is történetnek-meg. — A' *Hollandiai Respublikát*, a' maga vallás-beli szabatságáról, tulajdonnyainak bátorságban való maradásáról, és függetlenségiről, bizonyofsá tették a' Frantziák. Az *Ámsterdami Igazgató-fzék* helyyibe, egy *Revolutzionalis Commissio* állittatott-fel, — és már Jan. 19-dikén ilyen felyül való irás alatt indult-meg *Amsterdambol* egy Ujjság: — A' *Szabatságnak* és *Egyenlőségnek* első napján.

Zwollból így irtak erről Jan. 26-dikán: — „

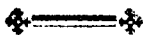
Amsterdambol Jan. 20-dikán ezen felyül-irás alatt: *Szabatság*, *Egyenlőség*, és *Atyafiság*, érkezvén-meg hozzánk az *Extra-Courant*, ezeket olvasuk belőle:

Amsterdám Jan. 19-dikén. — A' *Szabatságnak* első napján. — „Az ide való nép között tegnap reggel izembe-tűnő mozgások vétetődtek észre, mellyek a' szabad Frantziáknak közelítése által okoztatnak. s. a. t. — Az után az hozatik elő ezen egész Frantzia hangon iratott levélben, hogy a' Patrióták a' Polgárságnak fegyverbe való öltözködhetését, és azt is kívánták légyen *Gollowkintól*, hogy a' népet a' maga vigafságaiban a' katonák meg ne akadályoztassák. — „Az alatt bé-érkezett (így ír az *Amsterdami* tudósító) Hazafi *Krayenhoff* egy Frantzia tiszttel a' városba, azzal a' jelentéssel, hogy a' Frantzia seregek segedelmet ajánlanak a' városnak, ha az szabadlá akar lenni. Ezzel az egész dólgon nagy változás esett; *Gollowkin* a' Frantziákkal alkura bortsátkozott, és erősen sürgettetvén, előre olyan parantsolatot adatott-ki a' *Hollandus* őrző feregnek, hogy a' Polgárságnak ellent ne álljon, és annyival kevesebbé okozzon néki valami nyúghatatlanságot. — Az után ez a' jelentés tétellett közönségessé:

„Szabatság, Egyenlőség, Atyafiság. — Erdemes Hazafi Társaink! Hogy minden zürzavarnak eleje vétetődhefsék, jelentetik a' jó Polgárságnak, hogy azok a' Polgárok, a' kik a' Revoluziót munkába vették, a' ti nevetekben olyan rendelést adtának ezen város Komendánsának *Golowkinnak* elibe, hogy hónap jó reggel ne legyen többé ezen hivatalában; minthogy mi, Polgár *Krayenhoffot* nevezük ki előre helyibe, a' kit hónap bé is fogunk hivatalába iktatni, remélvén, hogy tselekedetünk helybe hagyatik. Reméljük, hogy a' tsendefségnek megmaradásán, ti is egész igyekezettel lesztok, s különösen arra vigyáztok, hogy a' városban lévő őrző fereg valamivel meg ne bantódogyék. s. a'. t., — „Az első este (Jan. 18-dika) tsendesen tölt-el, és noha a' közönséges piatzokra nagy fokáság gyülekezett volt fel, nem esett még is egyéb szerentsétlenség, hanem valami lovaglóok ízelefségből sértettenek-meg vagy 4 személyeket. „

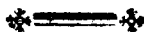
„A' Revoluziónális Commiszió azonban egész éjtzaka őfzve volt gyülekezve, hogy a' Nép' Képviselőinek dólját rendbe vegye. Ehez képpelt 19-dikben reggel a' Tanáts-háznál meg-jelenvén, az őfzve gyülekezve lévő Tanátsban egy közönséges beszéd tartattatott, melly által a' Tanáts' tagjainak tudtokra adattatott, hogy hivataljokról mondgyanak-le. A' mi úgy is történt. — Az után 21 személyeknek nevei olvastattak-fel a' Tanáts-ház előtt őfzve gyülekezve lévő Polgárság előtt, az a' kérdés tétetervén-fel, hogy ezeket most egy előre Kép-viselőnek esmerni tetzik e? mellyet a' nép helybe hagyván, a' megnevezett 21 személyek az után, mint Kép-viselők, a' Tanáts-házba bé-vezettettek, és hivataljokba bététettek: a' Revoluziónális Commiszió ellenben jelentvén, hogy köteleségit már bé-végezte, ezzel a' Tanáts-házat a' Kép-viselőknék által engedte, kik azonnal hivataljoknak folytatásához kezdettének. — Ez nap Gen. *Daendels*, *Moreau*, és *Salm* is bé-érkeztenek a' Frantzia Hufzárokkal *Ámsterdámba*, és a' töltésre a' szabatság' fája fel-plántáltatott. „

Frantzia Ország.

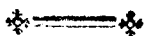
Tudtára esvén a' Conventnek a' *Rüelle* hir-adásából, a' ki éppen a' *Vendéből* érkezett haza, hogy a' Republikánusok es Rojálisták között a' tsatázások el-tsenedesedtenek, s-hogy az ő szélső posztyaik egymással barátságos kezeket tsaptanak légyen öszve, a' *Lequinio* javaslására mingyár az első ülésben (Jan. 18-dikán) azt decretálta a' Convent: hogy azok az 500 Rojálisták, a' kik fegyveres kézzel a' Republikánusokhoz fogságra esvéa, az ólta a' *Rochellei* gályákon vasban dőlgoznak, ne tsak haladék nélkül szabadon botsáttafsanak, hanem a' Republikai orizáglás-formára és a' szabadság' principiumira is megtanáttafsanak. A' *Rüelle* és *Bourdon* javasolásokra az után még jobban is ki-szélesítettett ezen Decrétom, úgy hogy a' *Vendei* minden Rojálisták, s-közönségesen mind azok, a' kik az úgy nevezett Revoluzió ellen tett bűnért még fogva ültének, szabadon botsáttafsanak, tsak azok vétettétvén ki, a' kik a' Királyságnak viszfza állittatását forma fzerént kívánták vagy a' kik valami más egyéb halálos bűnbe avatták magokat. — *Boudin* azt tanátsolta, hogy mind azokat a' dolgokat, a' mik a' Revoluziótól fogva történtenek, egy vastag fátyollal kellene örökösön bé-fedezni, mint-hogy az igazat meg-valva, az egész Convent hibáfsá tette magát, ki többen, ki kevesebben. — .. Nem vagyunk e' kéntelenek (mond *Boudin*) megvallani, hogy 2 esztendőknék le-folyta alatt, ma imádtuk azt, a' mit tegnap a' lábunkkal tapodtunk, és hólnap ismét a' lábunkkal tapodtuk azt, a' mit ma imádtunk. — *Legendre* úgy ítélte, hogy ha így megyen a' dolog, majd azok a' nagy bűnösök is, u. m.: *Billod*, *Collot* és *Barrer*, ki fognak menekedni a' meg-érdemlett halálos büntetés alóll; a' melly megjegyzés által, elejit vette a' *Boudin*' projectoma decretáltatásának.

Mint-hogy a' *Párisi* nép a' mostani szük időkben a' hejja-hujjához nem nagy kedvet mütathat, ez fogta okozni, hogy a' Convent, a' 16-dik *Lajos* meg-öletetésének napját, Jan. 21-dikét, nem a' *Thirion* és

Barailon által előre ki-dolgoztatott pompás plánum fzerént, hanem csak igen rövid cerimoniaikkal inneplette-meg. *Tallien* azt mondotta: — „hogy az örömkialtás nem esik kénszerítésből, és parantsolatra nem lehet katzagni., — Az innep tehát csak a' Király' megölettetésinek piatzán ment véghez, a' hol a' Respublika mellett való hit is meg-ujjittatott. — A' Convent a' népről körül-vétettetve jelent-meg ezen piatzon; a' hol a' sokaság igen nevezetesen ki-mútatta a' *Jakobinusok* ellen a' magagyűlölségit. Egy *szalma ember* is, mint *Jakobinus*, úgy égettetett-meg, mellynek alkalmatofságával minden *Jakobinusok* vér-fizópókna szidalmaztatnak. Egy afzszony ember ott közel álván, és azt találván mondani; hogy mind azok, a' kik ezt a' szalma embert meg-égették, pénzrel meg-vesztegetett szeméjiek vólnának, meg-fogattatott, és veszfzöt kapott. — Éftve egy mejj-képet vitt-bé a' nép a' Convent palotja elibe, a' hol az, előbb *Collótnak*, az után *Billódnak*, s-végre *Barrernek* neveztetődván, botsánatért való esedezés végett a' Convent' palotájának ajtaja elibe állittatott, onnan pedig végre, a' *Jakobinusok* gyűlésinek régi palotájához vitettetvén, a' mellett meg-égettetett. A' jelen lévők valami 4 ezeren vóltanak, a' kik azt kiáltozták; veszfzönek-el *Collót*, *Billódot*, *Barrer*, és minden vér-fzopók!

A' Conventnek az-diki ülésében egy nevezetes, határozás esett. A' Convent azt bizta vólt nem regiben az országoló Commissiók' elibe, hogy adgyák vélekedéseket, mi módon keljen a' 16-dik *Lajos* maradékát az országból ki-küldeni. *Cambaceres* ilyen szavakkal adta elő a' Commissióknak vélekedését: — „Ti azt biztátok a' Commissiókra, hogy ezek a' Királyi Familiának még Frantzia országban lévő maradékaról adgyák vélekedéseket. A' böltsefség nem engedte ezen kérdést mind ez ideig elő fordulni: most pedig, ugy látzik, hogy ennek meg-fontolását a' környüállások kívánnyák; rész fzerént azért, hogy a' Haza' ellensegeinek tzéljok füstbe mennyen; rész fzerént pedig, hogy a' közönséges vélekedésnek egy bizonyos pontya lehessen, a' melly mellett meg-állapod-

hafsék. Az erre vezetõ utak ketten vagynak: vagy
 ki kell a' Királyi Familia' maradékát a' Respublika'
 földgyirõl küldenünk, vagy fogságban kell azt meg-
 tartatnunk. Ha meg-tartjuk, hidgyétek-meg, hogy
 alkalmatosságot adunk arra, hogy a' Convent, a' Ki-
 rályság' visszfa-állittatásának akarásával, vádoltathas-
 sék. Ha számkivetésbe küldjük, nem önnön ma-
 gunk adunk e' egy igen ártalmas eszközt az ellenség'
 kezibe? nem magunk szerzünk e' a' puha Emigrán-
 soknak az õ egyesülésekre egy közép pontot, és
 egy eszközt, melly által ujjabb büntetésre méltó pro-
 bákat tegyenek ellenünk. Legyetek áthatatosok, és
 matafsatok fel-emelkedett tulajdonságot! Ne ádoz-
 zátok-fel a' Respublika' javát és a' nép' hasznát, a' ti
 tselekedetetek' rövid ideig tartó helybe-hagyattatásá-
 nak. Meg-fontolás vezérelje lépéseinket, és egyedül
 tsak a' legyen tzielunk, hogy a' Respublikát állandó
 fundamentomra helyheztefsük. A' számkivetésbe
 küldetett Familiának utolsó maradéka nem olyan nagy
 ellenség, ha hatalmunkban leszen, mint-sem ha ötet
 azokhoz küldjük, a' kik az õ pártja mellé ál-
 lottának. Ha ki-külditek, meg fogjátok tsak hamar
 hallani, hogy mindenütt ott vagyon: ha meg-hal is
 a' mondatik rolla, hogy mindenütt határainkon
 vagyon, a' melly képzelõdés, a' köztünk lévõ nyúg-
 hatatlanok' büntetésre méltó remenségeiknek ujj ele-
 venséget adna. A' rágalmazás örökké ártalmatokra
 fog néktek járni, a' két utak között akar melyiken
 indúljatok-el. — A' Királyság ellen való hajlan-
 doságokat tegnap ki-mútattátok, és a' Respub-
 lika mellett való esküvéseteket meg - ujjítottá-
 tók. Ez, és ezen kívül, a' népnek tüzesége, az õ
 Képviselőinek áthatatósága, és az õ fegyvereseinek
 vitézsége, nem hagynak a' Rojálistáknak semmi re-
 ménséget hátra. Mind ezeknek meg-gondolásán fun-
 dálják a' ti Commissiojitok azt a' vélekedést, hogy
 a' *Capetingiai* Familiának maradékát fogságban tar-
 tsátok-meg., — Az után azt javasolta *Cambaceres,*
 hogy ez a' kérdés tetedõgyék féré; a' mi úgy is
 lett.

A' Conventnek most egyebek között azon is jár az esze, hogy az *Afsignáták*' számát miként kevesítse egyszeriben. *Cambon* ennek végre-vihetésire azt javasolta, hogy egy *Lotteria* által kell az egész dolgot el-igazítani. Egy olyan *Lotteriát* kell t. i. fel-állítani, mellyben 4 ezer *vonások* eszenek. Minden *vonásért* 1000 Livra legyen a' bé-tétel (t. i. *Afsignátában*) melly szerént egyszeriben 4 Miliárdnyi *Afsignáták* fognak el-jáztodtatni, A' nyertesnek az *Afsignátákért* Nemzeti kötelező papirofsak adattatnak, mellyen Nemzeti Jofszágokat vásárolhat; a' Nemzet pedig ezen *Afsignátákat*, mint a' mellyek már Nemzeti jofszágért kerületnek vizfsza, el-égeti. — Ez szerént a' Nemzet csak annyit fog nyerni, hogy 4 Miliárdnyi (400 ezer Milliányi) adófságot fizet-ki egyszeriben. A' nyertes pedig Nemzeti jofszágot nyer. — Még nem tudni, lett e' valami ezen projectomból.

Úgy hallatik, hogy a' Convent az országló széket, vagy a' Bé-töltető Hatalmat, ismét el-akarna' változtatni a' Nemzet-képit viselő Hatalomtól, úgy t. i. hogy bizonyos számu Convent-beli tagoknak, a' törvényeknek bé-töltetésire olyan hatalmat akar adni, mint a' milyennel az *Első-Constitutzió*-beli Ministerek voltak, és a' kik a' magok tselekedetiről a' Convent előtt számolni tartoznának.

A' két *Indiai* Frantzia *Coloniákról* így okoskodott közelebbről egy *Pellet* nevü Kép-viselő a' Conventben. Leg előbb azt mutatta-meg, melly nagy betsü dolgok legyenek ezek a' *Coloniák* a' kereskedes dólzában Frantzia országra nézve, u. m: a' mellyek valaha a' Frantziáknak 800 Millió Livrájokat tartották forgásban (*circulációban*), és mint teupa nyereséget 189 Milliókat hajtottanak-bé nékiek minden éftendőkbén. Igen hevesen ki-költ azoknak a' Syftémája ellen, a' kik azt erősitik, hogy Frantzia ország el-lehetne ezek nélkül a' *Coloniák* nélkül; s-ezyszermind bizonyofsá tette a' Conventet, hogy az országló *Commissiók*, ezen *Coloniáknak* Frantzia országtól,

mint az anya-országtól való el-szakadását, bizonyo-
 on meg nem fogják engedni. — „A' mi magunk'
 edvelterése (mond *Pellet*), a' mi szárazon való
 yözedelmeink, a' Szerétseneknek szabatságba való
 elyheztetése, a' mi böls elzözeink, mind ezek
 ezefseink nekünk a' felöll, hogy az a' szerentsétlen-
 ég, a' melly a' mi *Coloniáinkat* érte, nem sokára
 smét meg fog orvasoltatni, és az ő holt-tetemekkel
 -hamuval fedett földgyeik, ismét azokkal az gazdag
 ermésekkel fognak ditsekedni, a' mellyek közönk-
 e a' bövséget és munkáságot viszfza térítik. Tá-
 ozzék-el töllünk tehát az a' principium, a' mit *Robe-*
rtier még az első vagy *Constituens* Nemzeti Gyülés
 latt bé-hozott vólt, t. i.: hogy minden *Coloniáink*
 mind el-veszfzenek inkább, hogy-sem egyszer fel-
 ett állatásunkból leg kifsebbet is le-hagyjunk. —
Nap-nyugoti Indiáról vagy az *Amérikai* szigetek-
 öbl *Nap-keleti Indiára* ment által *Pellet*, azt erős-
 tvén, hogy *Tippo Saib* itt tsupán tsak a' jó alkal-
 matofságot várja, a' melly mi-bellyest elő adgya ma-
 át, ő is azonnal fel fog az *Anglusok* ellen kelni,
 s a' rajta esett szenvedésekért boizizut fog állani-
 toljára igen mérges ki-fejezésekkel élt *Pellet* az
Anglusok ellen, azt javasolván végezetre, hogy a'
 onvent a' *Coloniákra* is Nemzeti Biztosokat küld-
 yön, mint a' *Departamentomokba*. — A' Convent
 isgálás alá adta által *Commissióknak* a' dólgot.

A' véghetetlen *Touloni* hadi készületek *Corsica*
 szigete ellen még meg nem szüntenek. A' *Touloni*
 hajós sereg már most tsak arra várakozik, hogy a'
Presli hajós seregeknek egy részetskéje, melly már a'
Mediterráneum tengerre bé-evezett, meg-érkezzék,
 s azonnal ki fog *Toulon* aloll a' tengerre evezni.
 Arról is tudósítást vett a' Convent *Toulonból*, hogy
 az a' 4 *Fregátokból* s-még 2 más kifsebb hajókból
 álló hajós seregetske, a' melly a' *Hazafi Perre* ve-
 rérlése alatt az *Afrikai* Fejedelmekhez küldetett vólt,
 reá bizatott dólgot jól végre hajtván, szerentsesen
 aza érkezett. A' *Tunisi* Fejedeleni, a' néki ajándékba
 küldetett *Jakobinus* nevü hajót jó neven vette. *Algier-*

ben s-másutt is mindenütt hasonló kedvességgel fogadták a' *Barbarus* Fejedelmek a' Frantziákat. — Vízfszajövő úttyokban ezek 3 kisebb rendű hadakozó, és 25 más féle nemű gazdagon rakott hajókat vettek-e az *Ánglusoktól*, *Spanyol* hajókat is fogtanak-el, a' mellyeken *Carthagenából* *Barcellonába* utazó seregek vóltanak, Egy *Ánglus* Posta hajón, 28 Frantzia *Emigráns* Nemesek és Papok ahadtanak a' Republikánusok' kezire, a' kiknek éppen akkor adták vólt ki a' *Spanyolok* az útát *Barcellonából*. A' több fogjoknak száma, a' kik az *Áfrikai* partoktól fogva *Toulonig* a' Frantziák' kezire kerűltenek, 900 fejekből állanak. Gabonát szállító hajókat is feles számmal kísért az *Áfrikai* szélekről haza ez a' Frantzia hajós feregetske,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

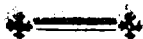
A' Frantzia feregeknek *Utrechtbe* való bé szállásáról, már Jan. 20-dikán a' Convent elibe terjesztett vólt a' *Pischegrü* táboránál lévő Nemzeti Biztosok' hir-adása; a' mellyben ezek a' Frantzia feregeknek a' *Leck* vizin való, s-a' több már eléggé tudva lévő környülállásokról emlekeznek. A' *Greppi* sáncokban 80 ágyukat és 26 munitziós szekereket találtak a' Republikai feregek. *Rheenen* várofsában a' futás-közben betegjeiket is hátra hagyván az *Ánglusok*, azokat az ő vezérjek, a' Frantziák' nagy-szíviségire biztas-több e'-féleket írnak ezen Biztosok.

Egy *Goupigni* nevű Kép-viselő azt projectálta, hogy a' Convent, minden *Giljotinokat* és a' halállal való büntetést, mint a' Republikával meg nem egyezhető dólgot, az egész országban egyfzeriben törölje-

ei, s-hogy leg előbb is a' *Párisi*, és az után az ország-beli minden más *Giljotinokat* égettefsen-el. Ez a' projectom nagy vetélkedésekre adott alkalmatosságot. *Tallien* ellene szegezte magát a' projectomnak, azt mondván, hogy ennek a' dolognak még nem jött volna el az ideje, és a' kik ezt javasolják, tsak *Barrert*, s-a' több hozzá hasonló fogjokat akarják a' haláltól meg-menteni. *Tallien* sok e' féléket mondott. Azonban a' nagy lármában azt találta neki valaki mondani, hogy ő volna a' nevezetes 2-dik *Septemberi* öldöklésnek a' feje. Ezért *Tallien* még jobban fel-hevesedett, és ezer motskos szavakkal illette azt, a' ki őtet gyilkosnak mondotta, azt kívánván tőle, hogy akar ki legyen az, egyfzeriben mennyen-fel helyyibe az oráló székbe, és a' mint mondott, bizonyítsa meg. *Merlin* is ki-költ *Tallien* mellett, igen tsúnya dolognak mondván, valakit fízidalmazni, és a' vádat ellene meg nem tudni bizonyítani. Végre a' mérges veszekedés után, a' *Tallien* szava állott-meg: hogy a' *Giljotin* és a' halállal való büntetés még most ne töröltsék-el.

Jan. 21-dikén decretálta a' Convent, hogy *Thermidornak* 9-dike is (*Jul.* 27-diké), a' mellyen *Roberspier'* meg-bukott, mint Nemzeti Innep-nap minden esztendőben meg-innepeltésék, mint a' mellyen a' haza meg-mentetett. — *Legendre* azt felelte: hogy nem kellene tsak egyedül *Roberspiernek* annyit tulajdonítani, mintha a' hazának veszedelme tsak egyedül tőle függhetett volna, vagynak meg mások is, a' kik a' hazának nagy veszélyeket okoztanak. — *Tallien* azt mondotta, hogy nem is úgy kell ezt a' napot meg-innepelni, mint a' *Roberspier'* meg-bukását, hanem tsak úgy, mint a' mellyen az igazság ismét lábra állittatott.

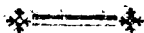
„A' Frantzia Biztosok, *Gillet*, *Bellegarde*, *Lacoste*, *Joubert*, és *Portier*, egy jelentést tétettek közfönségésé a' *Batavusok* között; mellyben előbb a' Helytartó Hertzeg illetetik, és az után ezek a' szavak is olvastatnak benne: — „Mi nem azért jövünk,

hogy titeket járom alá hajtsunk. A' Frantzia nép, betsben fogja tartani a' ti függetlenségeteket. A' Frantzia fegyveresek leg szorosabb fenytéket fognak köztetek tartani. A' személly és tulajdon, bátorságban maradnak. A' Törvény, szokás, és rend-tartás, a' magok valóságokban hagyatnak. Az Isteni - szolgálat nem hántatik-meg. A' *Batavus* nép tsak egyedül fogja a' maga orfzáglás-beli főmáját meg-változtatni, és meg-jöbbitani. „

Ámsterdámnak a' Frantziákkal kötött Capitulá-tzióját a' következő 7 punctumokból írják állani: — 1) A' Helytartó Familia az egész *Hollandiai* vidéket oda hagyja, és telyes szabatsága meg-hagyatik, oda menni, a' hova akar. — 2) A' *Hollandusok* egyszerűben 10 ezer aranyokat fizetnek, arany pénzben, a' Frantziáknak. — 3) 40 hajókat is fognak az ő számokra ki-állítani, mellyek között, egy sem leszen 20 ágyusnál kifsebb, és 40-nesnél nagyobb. — 4) Minden *Hollandus* várak, a' mellyeket a' Frantziák még el nem foglaltak, nékiek által adatnak. — 5) A' régi *Ámsterdami* Tanáts el-töröltetvén, egy *interimális* Igazgató-szék állittatik-fel helyibe, mellynek Generál *Daendels* leszen a' Praefesse. — 6) A' *Hollandiai* Respublika maga határozza-meg azt az Orfzáglás-formát, a' mellyet fel fog állítani. — 7) Az *Ámsterdami* Komendérozó Generális, *Daendels* leszen.

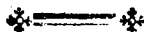
Leydából Jan. 20-dikán irták, hogy az *Orániai* Hertzeg nem tsak a' Helytartói méltóságról, hanem egyéb *civilis* és katonai hivataljairól is, mellyeket *Hollandiában* viselt, le-mondván, *Hágát* 19-dikben hagyta oda, Familiáj'val együtt. — A' *Hollandiába* bé-szállott Frantziák' számát, némellyek 70, mások 100 ezerre teszik.

Magyar Ország.

Kassa, Jan. nak. 26-dikán — Az itt' lévő Királyi Akadémiánál üressen vólt, *Logika'* és *Meta-phisika* Professzorává, *Lang* Urat méltóztatot Ő Felsége kegyelmessen rendelni, ki is néhány napokkal ez előtt érkezvén ide, a' tanítást tüstént el-kezdette. A' kik ezt az Urat közelébből esmerik, közönségesen azt állitják, hogy nálánál tanultabb, és jobb erköltsű Embernek ez a' tanitói Szék nem adattathatott vólna, a' minn is minden Hazafi méltán örvendezhet. — Az Őszi hofzas eszözés, s. térdig érő sár után, Decembernek 14dik napján be-következett az óhajtott tél is, még pedig olly hatalmasan, hogy imitt amott' már sok szegény útagokat meg-fagyvaküldött-ki e' Világból. De havunk még se vólt annyi, hogy a' hátán szánkázni alkalmas lett vólna de bezzeg van már most, mert e' hónap' 20-dikán kezdvén - elhullani, az ólta úgy be-lepett mindent, hogy a' honnan a' Szél el-nem fújta, eggy fél-ölnyi magafságra is szaporodott — itt' a' Városon pedig a' kinek latfonyan van a' falak alatt az ablaka, míg a' havat el nem túrja, ki se lát az ablakán. A' Tavaszi szárazságtól már félni nem lehet, a' hó meg-tette a' maga' kötelefségét a' szántó földeken. Azonban az életnek az árra mind eddig nevedett úgy, hogy a' gabonának 22, a' tiszta búzának pedig 26 márxáson költ köble, már most mig az útból a' havat ki nem szórják nem igen reménylhetni hogy alább száljon. Ezt a' fél ölnyire fehér telet hasonlónak tartják lenni az 1774-dikihez, mikor t. i. az Országnak minden részeiben az ár vizzel ifzonyú károkat tettek, a' mellyekről kivált azok, a' kik a' Duna mentiben laknak szomorú bizonyyságot vehetnek. Az újj borok igen jók, még ott' is, a' hol máskor a' szöllő neve alatt kőkényt szedtek, mint p. o. itt' *Kassán*.

Miskoltz Jan. 24-dikén. Hálá Istennek! ismét el-mondhatjuk azt, hogy járunk, mert néhány hetekkel ez előtt valóban úsztunk. De melly igen szomorú

rú ki-nézés a' tavaszfzra; midn mások magokon kívül lefznek a' tavaszi levegöt hafználván, mi akkor az útfzánkon a' sárba dülö marhák' emelésével, a' füstölgö bñdöfségnek lehelletével kinlódunk. Most fzankeozunk, fangsolunk, és ifszuk az újj bort — mert igen jó.

Nyiregyházirol Jan. 29-dikén. — „A' most múlt Décebertben egy itt való fzegény Tót gazdafszony annyira meg áldatott a' Sz. Házaság gyümölsével, hogy egyfzerre 3 ép gyermekeket izült ez világra; hasonlóképpen ezen folyó Januáriusnak első napjaiban is ismét egy másik fzegény Anya is egyfzerre 3 élő gyermekekkel faporította itten az élök' számát, kiknek is mindnyájoknak, tehetetlenségekre való nézve, Keresztényi szeretetböl az ide való *Augusiana* Valláson Lévo-Nemes Ecclesia a' tartás, és nevelés végett alkalmas Dajkákat rendelt, és maga' költségén tart, bár másutt is hasonló irgalmassággal viseltetnének a' hivek a' magok' fzegényeik eránt! „

„Itt *Lucza* napján kezdödvén a' hideg, és fagyás azolta fzüntelen, és rendkívül való Zúzo hidegek tartanak, a' havazás minden napi 3 hetektöl fogva, úgy pedig, hogy ha nappal néha meg áll is; de éjtzakára ismét fűrűen esik, melly miatt az utak jaratlanná tétetnek, s-a' hónap méllysége miatt az útasok sem mehetnek, mert a' gyakor ködös, és havas időben semmi törés nem lévén nappal is könnyen el tévedhetnek, annyival inkább éjtzaka az pusztaságokon semmi jegyet nem látván lehetetlen ezen a' részen útnazni. „

Nappali Bál.

Itt *Bétsben* a' *Salésiánerek'* nevelö házában ma Bál adattatván, Felséges Afszonyunk és a' Fö Herzeg Afszonyok is jelen vagynak benne. A' Bál most déli 12 órakor kezdödött, és dél utánni 5-tig fog tartani.

P. D.